

Nr 1039

Av herrar **Westberg** i Ljusdal och **Sellgren**, om sänkning av åldersgränsen för erhållande av hustrutillägg.

(Lika lydande med motion nr 862 i Första kammaren)

I 1 § lagen den 25 maj 1962 om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension stadgas bl. a. följande:

Hustrutillägg tillkommer för tid före den månad, då hustrun fyller sextio sju år, hustru till den, som åtnjuter folkpension i form av ålderspension eller förtidspension därest hustru fyllt sextio år och själv ej åtnjuter folkpension och makarna varit gifta minst fem år. När särskilda skäl äro därtill, må hustrutillägg utgå, oaktat hustrun ej fyllt sextio år eller makarna varit gifta kortare tid än fem år.

Hustrutillägg utgår följaktligen ej förrän hustrun fyllt 60 år och makarna varit gifta minst 5 år, om inte särskilda skäl föreligger härför. Denna bestämmelse medför i många fall besvärliga problem för gifta par, där maken är ålders- eller förtidspensionär och där maken ej har yrkesutbildning eller av andra skäl inte kan få något arbete. Särskilt ofta medför den nuvarande ordningen problem i glesbygder, där möjligheterna till anställning för äldre kvinnor är mycket små. Båda makarna blir i de fall där hustrun icke uppfyller de i ifrågavarande paragraf uppställda villkoren hänvisade till att klara sig enbart på mannens folkpension, vilket med nuvarande levnads-kostnader inte är acceptabelt.

Mot bakgrunden av dessa förhållanden ter sig den nu gällande gränsen 60 år för erhållande av hustrutillägg för hög. En sänkning av denna gräns till 55 år skulle vara befogad. Därför föreslås följande ändrade lydelse av 1 § lagen den 25 maj 1962 om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension:

1 §.

Hustrutillägg tillkommer för tid före den månad, då hustru fyller sextio sju år, hustru till den, som åtnjuter folkpension i form av ålderspension eller förtidspension därest hustrun fyllt femtiofem år och själv ej åtnjuter folkpension och makarna varit gifta minst fem år. När särskilda skäl äro därtill, må hustrutillägg utgå, oaktat hustrun ej fyllt femtiofem år eller makarna varit gifta kortare tid än fem år.

Hustrutillägg — — — — — sextiosju år.

Med stöd av det anförda hemställes,

att riksdagen för sin del antar i motionen angivet lagförslag.

Stockholm den 28 januari 1970

Olle Westberg (fp)

i Ljusdal

Rolf Sellgren (fp)

Nr 1040

Av herr Åkerlind, om översyn av lagen om förenings- och förhandlingsrätt.

Vid flera tillfällen har motioner väckts i riksdagen om översyn av föreningsrättslagstiftningen. Sålunda har vid 1966, 1968 och 1969 års riksdagar behandlats motioner i vilka yrkats att föreningsrättsskyddet skulle gälla även för arbetsökande.

I sitt av riksdagen godkända utlåtande nr 74 avslag andra lagutskottets majoritet år 1966 detta yrkande med bl. a. följande uttalande: »Skulle emellertid framdeles föreningsrättslagstiftningen tas upp i ett större sammanhang, kan den av motionärerna aktualiserade frågan komma att prövas.» Motioner med liknande yrkanden avsågs vid 1968 och 1969 års riksdagar med samma motivering.

Flera skäl talar för att förenings- och förhandlingsrättslagstiftningen nu bör göras till föremål för en allsidig översyn i det större sammanhang som andra lagutskottet tidigare har hänvisat till.

Därvid bör tas upp den tidigare aktualiserade frågan om att föreningsrätten skall gälla även arbetsökande. Den som söker arbete bör ha samma föreningsrättsskydd som den som har fått arbete. Även rätten att stå utanför förening bör vara en lagstadgad rättighet för den som anser att detta främjar vederbörandes intressen. Förenings- och förhandlingsrättslagstiftningens överensstämmelse med andra länders lagstiftning och internationella överenskommelser bör också överses, inte minst med tanke på den ökande invandringen. Även frågan om arbetsgivares skyldighet att motivera avskedanden bör kunna tas upp i detta sammanhang.

Det är inte tillfredsställande att arbetstagare kan avskedas med kort varsel och utan att veta varför. Arbetstagaren bör åtminstone ha rätt att veta varför ett avskedande skett. Skyldighet att motivera avskedanden bör därför föreskrivas.